FILM • Tabitha van Krimpen BEELD ANP

Het dilemma van Bridget Jones: rolmodel of foute feministe?

Bridget, de vrouw die net als jij op Valentijnsdag weer alleen zat.

Bridget Jones is weer terug. Terwijl ze haar onzekerheden en liefdesverdriet met brutale eerlijkheid de wereld in slingert, rijst de vraag: is Bridget nog het juiste rolmodel voor vrouwen? Rokend, wijn drinkend en tv-kijkend, thuis in haar pyjama met 'All by myself' op de achtergrond verzucht Bridget dat er iets moet veranderen om niet 'dik en alleen dood te gaan'.

De drie films brachten bij elkaar maar liefst 800 miljoen dollar op.

'Het begon allemaal op nieuwjaarsdag, in het 32e jaar waarin ik nog steeds single ben', is de opening van de Britse film *Bridget Jones's Diary*, waarin Bridget Jones' zoektocht naar de liefde centraal staat. Volgende week verschijnt *Bridget Jones: Mad About the Boy*, waarin Renée Zellweger voor de vierde keer in de huid van de onhandige, ongemakkelijke en ook aandoenlijke Jones kruipt. De drie films brachten bij elkaar maar liefst 800 miljoen dollar op en de eerste film, *Bridget Jones's Diary* (2001), wordt gezien als een van de beste romantische comedy's ooit gemaakt. Reden genoeg dus om de klassieker 24 jaar na dato opnieuw te kijken. Om er vervolgens achter te komen dat de film er met de tijd niet per se beter op is geworden. De eerste twee minuten zetten al de toon: Bridget komt aan bij het huis van haar ouders, waar een nieuwjaarsfeest gehouden wordt. Haar moeder wil haar koppelen aan Mark Darcy, gespeeld door Colin Firth, en zegt over zijn ex-vrouw: 'Ze was Japans. Een zeer wreed ras.' Wat? Is dat wat we grappig vonden in de jaren negentig? Dit is nog maar het topje van de ijsberg en de film staat vol met opmerkingen en gedrag waar we anno 2025 anders over zijn gaan denken.

'Fatshaming'

Rokend, wijn drinkend en tv-kijkend, thuis in haar pyjama met 'All by myself' op de achtergrond verzucht Bridget dat er iets moet veranderen om niet 'dik en alleen dood te gaan'. Ze begint een dagboek. '136 pounds' (61 kg), 'sigaretten: 42' en 'alcohol units: 50' is het eerste wat ze opschrijft. Maar waar komt het idee vandaan dat ze dik is? 61 kilo is lichter dan de 69,3 kilo die een gemiddelde Britse vrouw in 2001 woog. Zellweger kwam voor de rol maar liefst 30 pond aan, viel vervolgens af, en deed hetzelfde voor de tweede film, die in 2004 uitkwam. Zowel in de film als in de originele boeken zijn Bridget ('Ik heb een kont zo groot als Brazilië', zegt ze over zichzelf) en haar omgeving gefocust op haar gewicht op een manier die we nu 'fatshaming' zouden noemen. Daarnaast valt ook op hoe seksueel mannen haar benaderen. Een oom die geen oom is, legt bij het nieuwjaarsfeest zijn hand op haar billen. Maar ik klapperde nog het meest met mijn oren toen Bridgets baas, Daniel Cleaver (Hugh Grant), haar mailt: 'Het lijkt erop dat je je rok vergeten bent.' Bridget schrijft: 'Hoe durf je me seksueel lastig te vallen', maar geniet ook van

Veel gen Z'ers ervaren nostalgie bij de jaren negentig, een tijd die voor hen onbezorgder lijkt.

de aandacht en komt de volgende dag met een doorschijnende top en korte rok naar haar werk. De reactie van haar baas: 'Like your tits in that top.' Later legt hij in de lift zijn hand op haar billen. Onaanvaardbaar gedrag op de werkvloer, vinden we inmiddels dankzij Me-Too.

Bechdeltest

Er zijn nog veel meer voorbeelden te noemen van seksuele en vrouwonvriendelijke grappen, maar wat speelt hier nu eigenlijk? Het boek *Bridget Jones's Diary* verscheen in 1996, de film in 2001. Volgens schrijfster Helen Fielding was het een tijd waarin single en dertiger ook echt als probleem werd gezien. Het was ook de tijd van de graatmagere supermodellen, van 'heroin chic' als schoonheidsideaal, 'diet culture' en flitsende foto's in modetijdschriften. Vanaf begin deze eeuw namen romantische comedy's een vlucht met titels als *Legally Blond*, *Notting Hill* en *How to lose a guy in 10 days*. Films die ik vroeger allemaal enthousiast bekeek en waarbij ik me vergaapte aan de romantische verhaallijn. Het zijn films waarin de vrouwelijke hoofdpersonen sterk en onafhankelijk willen zijn, zichzelf vertellen dat ze op eigen benen kunnen staan en geen man nodig hebben, maar waarin ze ook telkens over mannen praten, op hen gefocust zijn en alles pas goed komt wanneer hij hun erkenning, waardering en liefde geeft. Voor de zogenaamde Bechdeltest, waar minstens twee vrouwelijke personages met een naam in voor moeten komen die over iets anders praten dan mannen, slagen maar weinig romcoms uit de 2000s.

Bridget valt in *Bridget Jones's Diary* uiteindelijk voor Mark Darcy, gebaseerd op Mr. Darcy uit *Pride en Prejudice*, in de serie (1995) gespeeld door diezelfde Colin Firth. Volgens de schrijfster is de verhaallijn van Bridget Jones dan ook gebaseerd op de roman van Jane Austen. Niet per se feministisch en vooruitstrevend bedoeld dus.

En toch ... ondanks alle terechte kritiek knaagt er ook iets. Het is makkelijk om de film weg te zetten als hopeloos verouderd. Toch is dat denk ik niet het hele verhaal. Door Bridget te zien klungelen, relativeert dat je eigen dagelijkse gedoe. De film appelleert aan een verlangen naar liefde en gezien worden. Mark zegt dat hij geeft om Bridget 'precies zoals ze is', niet dunner of slimmer. In een tijd van sociale media, en waarin meer dan 500.000 mensen in Nederland botox gebruiken, is die boodschap hard nodig.

'Je kunt het verleden niet volledig loslaten, afschaffen of weg-innoveren. Heel veel van ons verleden is in ons werkzaam', zegt filosoof Gabriël van den Brink over zijn nieuwste boek *De actualiteit van het archaïsche*. Zo laat Bridget Jones mij met een dubbel gevoel achter. Ja, de film is met de ogen van nu op veel manieren ongepast. Maar ergens is het ook fijn en geruststellend om te zien dat er ook voor de imperfecte vrouw romantische liefde te vinden is. ■

Een recensie van 'Bridget Jones: Mad About the Boy' is te lezen op pagina 14 van deze Gulliver. Alle eerdere films van Bridget Jones zijn te zien op Netflix.

De geboorte van chicklit

door: Annemijn Molenaar

Met *Bridget Jones's Diary* werd in 1996 niet alleen een baanbrekend personage maar ook een nieuw genre geboren: chicklit. Niet al te complexe inhoud, herkenbaar en humoristisch, vaak met een jonge, redelijk chaotische vrouw in de grote stad als hoofdpersoon. Vóór Bridget was er bijvoorbeeld Agnes – het geesteskind van Peter van Straaten – met haar leven vol wanorde, drankproblemen en pijnlijke liefdesdrama's. En Evelien, het personage van Martin Bril, die zich door het lege huisvrouwenbestaan in Amsterdam-Zuid worstelde.

Wat Bridget zo herkenbaar maakte voor een groter publiek, waren de bloedeerlijke, geestige dagboekfragmenten van een vrouw die je het liefst elke avond aan de telefoon wilde uithoren over haar dag. De revolutie zat in de zelfspot. Bridget deed talloze pogingen tot zelfverbetering aan de hand van zelfhulpboeken als *Vrouwen die te veel liefhebben* en slechte adviezen van haar beste vrienden. Maar ze schreef vooral droog, origineel en in detail over alles wat mislukte. Zo bereikte ze nooit haar streefgewicht (behalve in deel twee, als ze met voetboeien en al in een Thaise cel belandt) en blijft Mr. Darcy de meest instabiele factor in haar leven.

Iedere jonge vrouw herkende iets in dat ploeteren: de strijd met torenhoge maatschappelijke en familiaire verwachtingen, de obsessie met lijstjes (58,4 kilo, alcohol: 4 eenheden (maar ben nu journaliste dus moet wel dronken zijn), sigaretten: 5, calorieën: 1845 (g.), lichtjes aan einde van tunnel: 1.) en de turbulentie van een liefdesleven.

Bridget was net als jij de vrouw die op Valentijnsdag weer alleen zat. Telkens in dezelfde patronen verviel. Beige *butt-minimizers* droeg om toch in een jurkje te passen. Vanwege de bevrijdende kracht van Bridgets zelfspot voelde je je als lezer wellicht nog steeds te dik, *all by yourself* en incompetent, maar wel begrepen. Want mét jou was Bridget.

advertentie

KLASSIEK IN TIVOLIVREDENBURG

VIOOLCONCERT VAN BRUCH EN DVOŘÁK 8
RADIO FILHARMONISCH ORKEST
VRIJDAG 7 MAART

LETS RADIOKOOR - MISERERE
DONDERDAG 27 MAART

SYMFONIEORKEST VLAANDEREN SPEELT BEETHOVEN 9
ZONDAG 6 APRIL

INTERNATIONAAL TOPKWARTET QUATUOR MODIGLIANI
MAANDAG 7 APRIL

GOEDE VRIJDAG: MENDELSSOHNS LOBGESANG
RADIO FILHARMONISCH ORKEST & GROOT OMROEPKOOR
VRIJDAG 18 APRIL

NEDERLANDSE BACHVERENIGING & RACHEL PODGER
ZONDAG 25 MEI

TIVOLI VREDENBURG